

Oknyomozás a félelem körül

**Kompetenciaterület:
Szociális, életviteli és környezeti kompetenciák**

6. évfolyam

Programcsomag: Én és a másik

A modul szerzője: Andóczy Balogh Éva

MODULLEÍRÁS

Ajánlott korosztály	12-13 évesek
Ajánlott időkeret	2 × 45 perc
A modul közvetlen célja	Önvédő és önfejlesztő képesség fejlesztése a félelem kezelése érdekében.
A modul témái, tartalma	<p>Témák: Pszichikus működésünk, személyiségünk: gondolataink, érzéseink, félelem, a félelem legyőzése, előítéletek Kommunikáció: megértés Kapcsolatok: barátság, összetartozás, másság</p> <p>Tartalom: A félelem, a félelem kezelésének és megnyilvánulásainak vizsgálata J. K. Rowling: <i>Harry Potter és az azkabani fogoly</i> c. ifjúsági regényének 6–9. fejezetében.</p>
Megelőző tapasztalat	Az ifjúsági regényt feldolgozó előző modul.
Ajánlott továbbhaladási irány	Szörnyek és hősök modul, vagy a regény további feldolgozását segítő modulok.
A kompetenciafejlesztés fókuszai	<p>Önszabályozás: tolerancia Társas kompetenciák: együttműködés, kommunikatív készségek: önkifejezés A szociális kompetenciákhoz szükséges kognitív készségek: kreativitás, problémakezelés</p>
Kapcsolódási pontok	<p>A Nat-hoz: Ember és társadalom (kritikai gondolkodás, önálló vélemény megfogalmazása, érvek gyűjtése és saját vélemény alátámasztása)</p> <p>Tantárgyakhoz: magyar nyelv és irodalom</p> <p>Modulokhoz: A regény feldolgozását célzó modulok. (szkb 106-06, 106-10, 106-12, 106-13, 106-15)</p>
Támogatórendszer	<p>J. K. Rowling: <i>Harry Potter és az azkabani fogoly</i>. Budapest, Animus, 2001. Dr. Spencer Kagan: <i>Kooperatív tanulás</i>. ÖNKONET, Budapest, 2004.</p>

Módszertani ajánlás

A kooperatív csoportokba lehetőleg négy fő kerüljön. A modul csak akkor használható fel, ha a gyerekek J. K. Rowling: Harry Potter és az azkabani fogoly című történet első kilenc fejezetét elolvasták. Az óra egyes részeinél a feladatokat választhatóan kell kezelni: A) és B) variációk közül lehet választani, de párhuzamosan is kiadhatók ugyanezek a feladatok.

A csoportbeszámolóknál ügyeljünk arra, hogy mindig más és más csoporttag legyen a csoport szóvivője.

Új, eddig nem alkalmazott módszer a „csoportbeszámoló a kettős körrel”: időt nyerhetünk és a gyerekek több megszólalási lehetőséghez jutnak, ha a csoportbeszámolók a kettős kör módszerével történnek. Ennél a módszernél figyeljünk arra, hogy ha a csoportok száma nem páros, akkor egy hármas egységet is kell alkotnunk. Csoport egymagában nem maradhat! A feladatot lehetőség szerint nagy térben oldjuk meg, hogy a beszámolók ne zavarják egymást, és a csoportok jól elférjenek. Ezért lehet, hogy érdemes az osztály előtti folyosóra vagy zsibongóba kimenni. A módszer részletes leírása a mellékletben, valamint az ajánlott szakirodalomban Spencer Kagan: Kooperatív tanulás, 12 :8. o. található.

A II/a A és II/c feladatoknál a szempontokat tegyük mindenki számára láthatóvá, írásvetítőn vagy a táblán, de írásban is megkaphatják a csoportok.

A modulban (II/d) szerepel egy olyan feladat, amelyben a gyerekek a szereplők ki nem mondott gondolatait, érzéseit hangosítják ki.

Ez egy drámapedagógiai eljárás, mely alkalmas arra, hogy szépirodalmi művek szereplőinek indítékait feltárjuk, a köztük lévő viszonyokat értelmezzük. A belső hangok játéka személyessé teszi, segíti a szöveggel kialakítható párbeszédet, miközben emberismeretre, önismeretre tanít. Lényege, hogy arra biztatjuk a diákokat, fogalmazzák meg a figura gondolatait, érzelmeit az adott pillanatban.

Tér, teremrendezés: a kooperatív csoportmunkának megfelelően – mozgatható, rugalmasan elrendezhető csoportmunkahelyekre van szükség, és olykor szabad területre (pl. kettős körhöz, jelenetekhez stb.).

Speciális javaslatok az értékeléssel kapcsolatban

Közös játék, a modul által tárgyalt (6–9.) fejezetek szereplőinek és helyszíneinek felidézésére: az értékelés a válaszok elhangzása után azonnal érkezik mind a társaktól, mind a pedagógustól. A tanulók önértékelését segíti, hogy a közös válasz kialakítására szánt egy percben, személy szerint minden csoporttag frusztráció nélkül szembesül a saját emlékezetének pontosságával.

A félelem látható és érezhető jeleinek összegyűjtése az egyéni, személyes tapasztalatok alapján: a jó ötletekért verbális és nonverbális visszajelzések érkehetnek. Fontos, hogy bármilyen meghökkenítő is egy ötlet, direkten, negatív minősítéssel ne minősítsen a pedagógus.

Gondolatok cseréje: az osztály előtti beszámoló, a többiek figyelmének elnyerése, vagy el nem nyerése indirekt visszajelzés a tudatosan megtervezett kommunikáció hatékonyságáról.

Példák szemléltetése olyan esetekre, amikor a félelmen sikerül úrrá lenni. A drámajáték megszervezése és megtervezése: kreatív együttgondolkodás. A közös problémamegoldás sok, a társaktól érkező visszajelzésre teremt lehetőséget, valamint az osztályban elfoglalt helyzetről ad finom visszajelzést a gyerekeknek.

A részlet megjelenítése drámajátékkal a szereplők ki nem mondott gondolatainak, érzéseinek kihangosításával: az értékelés több formája is megjelenik a feladatban; verbális és nonverbális értékelés, tanártól és társaktól érkező értékelés, valamint az önértékelés is.

A félelemhez kapcsolódó külső körülmények és belső érzések tudatosítása: az önreflexió és a saját életre vonatkoztatás lehetősége is megteremtődik.

Együttműködés értékelése üzenetkártyákkal: nagyon kell figyelni a pedagógusnak arra, hogy pozitív visszajelzés nélkül ne maradjon gyerek. Ha véletlenül előfordul az osztályban, hogy egy-egy gyerek hátára nem kerül kártya, akkor ezt a helyzetet pótkártyákkal lehet korrigálni. Ha ilyen helyzet adódik az osztályban, akkor az mindenképpen jelzés lehet a számunkra is.

A modul mellékletei

Tanári segédletek

P1 – Kérdéssor a diákkvartetthez

P2 – További segítő kérdések

P3 – Szempontok, tábla vagy írásvetítő

P4 – Kettős kör

P5 – A félelem legyőzése I.

P6 – A félelem legyőzése II.

P7 – Belső hang

P8 – Feladatleírás

P9 – Feladatleírás

Tanulói segédletek

D1 – Regényrészletek

D2 – Üzenetkártyák